

Nucli antic de Castellgalí

Castellgalí

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nucli antic
Emplaçament Al costat del turó del castell

Coordenades:

Latitud: 41.67638
Longitud: 1.8397
UTM Est (X): 403421
UTM Nord (Y): 4614496

Classificació

Número de fitxa 08061-3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Varis propietaris
Autoria de la fitxa Cortés Elía, Maria del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 02/05/2006 - 02:00

Descripció

El nucli urbà antic de Castellgalí es desenvolupa al peu del turó del Castell i al voltant de la parròquia de Sant Miquel que constituiria una sagrera. El nucli es desenvolupa al voltant de la plaça Catalunya i la parròquia, en la que conflueixen els principals camins o carrers del poble. Està situat entre dos turons, el de

Casajoana i el de ca l'Enric, fet que provoca que hi hagi desnivells importants als carrers i també a l'interior de les finques. Hi conflueixen el carrer de Sant Antoni i el de Manresa (els dos segueixen l'antic camí Ral), el camí o carrer del Castell i el de Santa Margarida, essent els antics camins que comunicaven amb Manresa, Barcelona, Montserrat i els rius. Aquests quatre carrers i el de Puigterrà, són els principals del nucli que va créixer primer cap al sud, cap al mas Pla i mas Planoi, i que darrerament té un nou creixement seguint el carrer de Manresa cap al nord amb un nou eixample. En general els carrers són estrets, seguint la tipologia dels antics pobles, amb habitatges que actualment són de pedra vista, de planta, pis i golfes sota teulada, molts d'ells adaptats al desnivell del terreny, fet que va provocar la construcció de cellers amb volta de canó als baixos i tines. En algunes cases encara es conserven llindes de pedra de finestres o portes amb les dates de construcció o ampliació de la casa.

Observacions:

El març de 2006 es va redactar una Modificació Puntual de les Normes Subsidiàries de Planejament Barri Antic de Castellgalí per Reverendo-Ginesta S.L. arquitectes associats. En aquest es preveu la protecció especial dels espais verds i afloraments geològics al casc antic en quant són elements que formen part del patrimoni paisatgístic col·lectiu.

Història

Possiblement el poble sigui el nucli més antic del municipi a més de la zona de Boades. L'origen és d'època ibèrica, tal i com mostren els vestigis trobats al turó del castell i sobre les que s'assentà el castell medieval a partir del segle X, dominant la confluència dels rius Llobregat i Cardener. L'estructura urbana tal i com la coneixem actualment es va crear cap al segle XVIII, com mostren moltes dates de les cases. Tot i que la parròquia ja existia al 1154 i va tenir moltes ampliacions i restauracions al segle XVII i XVIII. La primera dada demogràfica del municipi és el fogatge de 1365-70, que indica que Castellgalí tenia 33 focs. El de 1515 dóna 14 focs laics; el de 1553 ja augmenta a 19 laics i 1 capellà. El 1626 el Cens General de Catalunya informa que el poble té 16 cases i 206 persones. Els censos de població del segle XVIII mostren una expansió demogràfica, amb 265 habitants el 1787. El segle XIX viu un notable increment ja que s'augmenta a 1.094 habitants el 1872, tot i que hi ha un retrocés el 1897 amb 785 habitants probablement degut a la tercera guerra carlina. A finals del XIX comença una recuperació deguda a la nova indústria tèxtil. El 1960 es registra el moment de més població, amb 1.533 habitants, tot i que anà reduint-se progressivament. La demografia anà paral·lela a l'ocupació del nucli, així veiem que el moment d'increment demogràfic coincideix amb la major part de les dates que es conserven a les cases antigues del nucli, el segle XVIII.

Bibliografia

Pardo, D. (1987). Història del Bages. Parcir. Modificació Puntual de les Normes Subsidiàries de Planejament Barri Antic de Castellgalí per Reverendo-Ginesta S.L. arquitectes associats. 2006.

